

KAMENJAK

ŽUPNI LIST
ŽUPE PROROKA ILIJE U KRUŠEVU

MOSTARSKO-DUVANJSKA BISKUPIJA

Godište VI., br. 1(14)/2007.

Proroče Ilija

Tvoj pogled
I riječ jasna
Poruka i djela
Govore i zovu.

Čuje li itko
Proroka danas?

Ilija zove
Ne dan,
godine dana:
za Boga i narod
budi glas
ne hramaj
tamo i amo
pokaži se
hrabro živi!
Ne boj se!

Onima koji prijete
Osudom im
prijetnja posta.

Ilijino vrijeme i naše vrijeme

Proučavajući Ilijin život uvidamo da su okolnosti koje su označavale Ilijino vrijeme slične okolnostima koje označavaju i naše vrijeme.

Ilijino rodno mjesto. Ilija je rođen i živio u 9. stoljeću prije Krista. Rodio se u mjestu Tišbi. Tišba se nalazi u Palestini na istočnoj ili lijevoj obali rijeke Jordana. Smještena je na rubu Gileadske pustinje. Po pustinji je zovu Tišba Gileadska, a Iliju po rodnom mjestu zovu Tišbijac ili Tišbejac.

Civilizacijski razvoj Ilijinog vremena. U Ilijino vrijeme vrhunac civilizacijskog razvoja koji se mogao postići postignut je u gradu Samariji. Samarija je bilaraskošan grad. Jak utjecaj na civilizacijski razvoj imali su susjedni narodi i susjedne države.

Vjera u Boga u Ilijino vrijeme. Raskoš i vanjski imidž života u kojem su u Ilijino vrijeme njegovi sunarodnjaci živjeli prekrili su velom vjeru u Boga.

Pogled na crkvu i župnu kuću sa sjeverne strane: I nije loš izgled crkve na fotografiji. Na fotografiji je sakriveno njezino devastirano stanje.

U crkvi se treba sve raditi i dovesti na nivo koji odgovara građevinskom, funkcionalnom, umjetničkom i drugim izgledima koji odgovaraju crkvi.

Oni koji nisu bili skloni vjeri tumačili su kako je vjera kočnica što se nije i ranije doživjela i proširila veća civilizacija u narodu. Pod takvim ozračjem i shvaćanjem vjere sve više i više u narodu uništavala.

Uvođenje poganskih kultova među narod. Za vrijeme kralja Ahaba i kraljice Izabele postalo je popularno nastupati protiv vjere u Boga, protiv svećenika, protiv proroka. Mnogi svećenici i proroci su poubijani. Uništavajući vjeru u Boga pod utjecajem kraljice

Izabele propagirana je u narodu ubitačna ideja kako je sve ono što je vrijedno u narodu i cijelom kraljevstvu došlo po poganskim bogovima koji su prosperitetni i moderni a ne zaostali i tradicionalni kao što je Bog Izraelov. Naglo se širio kult poganskih bogova a posebno kult glavnog poganskog boga boga Baala. Bilo je unosno i popularno slaviti i klanjati se poganskim bogovima. Da se takve ideje u narodu propagiraju i šire, dopuštao je i sam kralj. Kažu povjesničari i bibličari da osobno kralj Ahab nije slavio poganske bogove. Ali njegovi stavovi se nisu javno očitovali. Prepustio je da sve njegove kraljevske ovlasti po pitanju vjere vodi kraljica Izabela. Ideje kraljice Izabele bijahu poganske. Javno je propagirala kult poganskih bogova. Uništavala je vjeru u Abrahamova, Izakova, Jakovljeva, Mojsijeva i Ilijina Boga.

Cilj kraljice Izabele.

Uništavajući vjeru u Boga Izabele je uništavala i izraelski narod. Preko štovanja poganskih bogova u narodu je stvarala sve veću i veću ovisnosti od susjednih naroda kojima je i ona sama po rođenju pripadala. Jednom vjerom, ovaj puta poganskom, stvarala je jedan narod onako kako je to ona zamišljala. Izabela je bila Feničanka, a ne Izraelka. Htjela je da i narodu komu je bila kraljica iščupa iz tijela izraelsku dušu i

usadi mu dušu feničku. Svakoga Izraelca koji bi se napuštajući vjeru otaca poklonio poganskim bogovima ona je častila mnogim privilegijama One koji bi se poklonili novcem je poticala, davala im ako je bilo moguće i državnička priznanja i časne titule. U takvom ružnom stanju: malo je bilo onih koji su ostali vjerni vjeri otaca.

Pojavljuje se Ilija. Pojavljuje se Ilija uviđa stanje, konstatira činjenicu da su sinovi Izraelskog naroda napustili obećanja koja su njihovi oci Bogu dali, da su srušili Božje žrtvenike, da su pobili proroke, da je ostao samo on, da traže i njega da mu život uzmu. Ilija ne bježi od stvarnosti, govori o teškom razdoblju povijesti Božjeg naroda. Nije mu lako treba govoriti kralju i narodu. Poslije svakog govora i nastupa njegov je život u opasnosti. On sam kaže da ga traže da bi ga smakli.

Osnivanjem župe Kruševo, 1924., prije dolaska prvog župnika bila je sagrađena župna kuća i župna crkva. Prva župna crkva od 1924. – 1934. bila je mala kapelica. Nalazila se na sadašnjem mjestu župne crkve, lijevo od ulaza. Na fotografiji se vidi kako je izgledala te kako se oko nje zida nova žuna crkva.

Posljedice narodne nevjere. Vidjelo se da se mora nešto činiti. Slijedile su kazne koje je osjetio cijeli narod i kraljevska obitelj i državničko vodstvo. Tri godine suša zavlada. Bila je takva suša da više nisu mogli nigdje naći ni struka trave da prehrane vojnu konjicu. Da se promijeni stanje ostala je samo prazna kraljeva želja. Od kraljice nije smio niti mogao nešto učiniti. Kraljica je zavlada kraljevskim prijestoljem i njezina riječ bila je zadnja.

Narod pred žrtvenikom poganskom bogu Baalu i Ilijinim žrtvenikom posvećenim Gospodinu Bogu. Nakon tri godine suše došlo je do takvog stanja i nemoć u cijelom kraljevstvu da su svi dobro čuli Ilijino pitanje. Ilija je pitao: “Dokle će te hramati na obadvije strane.” Nego ako je Bog pravi Bog klanjajte se njemu, ako je Baal pravi bog klanjajte se njemu. Izazvani narod i kraljevsko prijestolje zbog vrlo lošeg stanja u gospodarstvu nisu mogli odbiti Ilijin poziv da krenu na brdo Karmel i da se tamo na čudesnom paljenju žrtvenika pokaže tko je pravi Bog. Događaj je opisan u Prvoj knjizi kraljeva (1 Kr 18,20-40). Dramatski je opisano to događanje, valja uzeti Bibliju i pročitati ga.

Pogled na zvonik i na crkvu od seliške ulice

Nakon karmelskih događaja. Nakon događaja na brdu Karmelu narodu su se otvile oči te se uvelike vraća vjeri otaca, vjeri i priznaju da je Bog pravi Bog, a ne da su pravi bogovi neki izmišljeni idoli i kumiri. Narod se obraća, ali u kraljici Izabeli proradila je velika, još veća negoli prije, mržnja prema Iliji. Može se reći nakon Karmela ostao je još samo jedan nevjernik u Izraelu a to je bila kraljica Izabela, ali u njezinoj ruci je vlast, silom i vlašću vlada i drži se na prijestolju. Bježeći od Izabeline mržnje Ilija je pobjegao na brdo Horeb i tamo ostao do Ahabova i Izabelina skončanja.

Uspoređeno naše i Ilijino vrijeme. Uviđamo da se znak jednakosti može staviti između opisanih okolnosti koje su označile Ilijino vrijeme i okolnosti u kojima mi danas živimo, okolnostima koje označavaju naše životno vrijeme.

Što nam je činiti. Isto kao i Iliji: okupljati narod, objašnjavati, spašavati, i zagovoru proroka Ilije preporučivati.

Avanture moje

Igrao sam na avanture.
Ne jedanput.

Predviđao nisam
niti kraja znao.
Zamislilo sam
ili u mašti vidio
dobar cilj.
Spoznaja i pomisao na cilj
dovoljni su
i u meni avantura
ponosno zaigra.

Često,
već sutra
muka nastaje.
Iz dana u dan
bliska,

Put prema crkvi, župnoj kući, pogled
na crkvu, kuću, u pozadini Polje.

u snu i javi
u neprospavanim noćima
puna neizvjesnosti
i pitanja.

Muka je
u vrtlogu avanture se naći.
U mucu
nešto buknu iz mene
i reče mi
stani,
razmisli,
u glavu se tukni
što ti je ovo trebalo?
Ali kuda ćeš sad?

Odgovora nema.
I što ću?
Glumim sve je planirano.

Dani, mjeseci i godine avanture,
neka kraća
neka duža
vrijeme prolazi
cilja ni blizu.

U igri
pojavi se Netko.
I kao čudo
avanture nesta.
Cilj se pojavi
Radost nastaje.

Al' muka je druga,
što sam takav.
Nije tomu kraj.
Cilj me nije smirio.
Kao da iskustva nisam ni imao.
Nova avantura
izazov je moj.

Ljudi računice

Budi ponizan, skroman, popusti, šuti... Koliko puta smo takve riječi čuli? Najčešće ih izgovaraju i traže od drugoga da bude takav oni koji takvi nisu. To ne znači da subjektivno i objektivno nije dobro biti ponizan, skroman i blag. Dobro je i od Boga blagoslovljeno takav biti.

Što je to poniznost, skromnost, blagost? To su neki od mnogih čovjekovih odnosa pa i stavova prema samome sebi, prema drugoj osobi, prema Bogu, prema prirodi oko nas.

Dali su ti stavovi dobri? Život u poniznosti, blagosti, strpljivosti nije, a i ne smije biti,

neko čovjekovo boležljivo samoponižavanje i puzanje pred drugim. To je jedan od čovjekovih zdravih stavova pred Bogom i ljudima. Poniznost se u Bibliji uvijek nalazi u društvu mudrosti. A mudar čovjek neće nikada ni pred kime puzati.

Postoje ljudi koji ne žele, ne znaju ili odbijaju biti ponizni, skromni i strpljivi. Takvi su često u sebi grubi i strogi. U javnosti nastoje biti ispred i iznad. S takvim je teško surađivati i živjeti. Oni misle, tako se i ponašaju, ako nije po njihovu nije dobro. To su ljudi teške računice. Misle, sve je njihovo, pa i ono što bi trebali uzvratiti kao znak zahvalnosti i to je njihovo.

Postoje ljudi koji su blaže egocentrični. Čine samo ono što im se može uzvratiti. Oni traže da im se za učinjeno uzvрати dobrim. Hoće li sami uzvratiti, ako im netko nešto učini, ostaje pitanje. Postoje i druge vrste proračunatih ljudi. Ovdje su navedene dvije računčijiske skupine. Takvi će najčešće od druga tražiti da bude ponizan, skroman i blag. Poniznost, skromnost, blagost koju žele postići kod drugoga njihov je način kojim žele drugim ovladati a i dobro ga iskoristiti.

Kršćanin je pozvan da bude ponizan, skroman, blag, da popusti, da prišuti. To je njegov način kojim će proslavljati Boga. Način s kojim će stupati u komunikaciju s drugim ljudima. On će tako postupati i s prirodom oko sebe. Poniznošću, blagošću i skromnošću kršćanin će se osloboditi svih onih koji podlom proračunatošću žele s njime ovladati, pa ga iskoristiti. Kršćanska poniznost izvire iz Božanske mudrosti.

Pogled na crkvu od Tomića strane

KAMENJAK

Župni list župe Proroka Ilije Kruševo

88203 Kruševo; Tel./fax: 036/486-319, E-mail: donljubo@tel.net.ba

Uređuje i odgovara; don Ljubo Planinić, župnik

Lektor i korektor: don Ilija Drmić, Tehnička obrada i prijelom teksta: don Ljubo Planinić

List izlazi kroz liturgijsku godinu prema potrebi, Tisak: "Eurotisak d.o.o.", Mostar

Čestitka

Naša župa u petak 20. srpnja slavi Iliju proroka, svojega nebeskog zaštitnika. I ne samo župa Kruševo, nego i mnoge župe u Bosni i Hercegovini slavit će Ilindan kao svojega župnog zaštitnika. Slavit će ga baš sve župe kao zaštitnika sviju katolika Bosne i Hercegovine Na Ilindan će mnogi koji imaju ime Ilija, Ico, Ilinka, Ilka, proslaviti i svoj imendan. Njima je Ilija njihov osobni zaštitnik.

Pogled na pročelje i zvonik, vidi se na pročelju crkve ranjenost i devastiranost. Prošle godine 24. rujna s misnim slavljinama iz crkve prešli smo u župnu dvoranu. Tim činom službeno smo otvorili radove na župnoj crkvi. To nije značilo da smo planirali odmah radove i započeti. Radove ćemo započeti kada sakupimo prihvatljivu financijsku potporu. Svakako u jednom zamahu ne možemo radove ni započeti ni završiti. Izvodit ćemo ih po etapama, dio po dio.

Riječ Ilija znači “Gospodin je moj Bog”. Upravo za tu se istinu prorok Ilija cijeli životi bori. Biblija kaže: “Iusta prorok Ilija kao oganj, riječ mu plamtjela kao buktinja...” Neka Ilijin Bog bude i naš Bog. Skupa s Ilijom živimo tako da se može po našem životu prepoznati da je istina: Gospodin je naš Bog. Slaveći proroka Iliju, želja nam je da se njegova odvažnost i smjelost preslika i u naše živote. Nije dobro slaviti proroka Iliju a biti kukavica, prevrtljivac, varalica, čovjek koji jedno danas sutra drugo priča i čini. Koji hrama kako kaže Ilija danas lijevo sutra desno. Takve ljude Ilija nije volio. Svim župljanima Kruševa, svima onima koji Ilindan slave kao svoj imendan čestitamo svečani dan. Neka i od naših usana poteče molitva proroku Iliji kao zaziv i vapaj da nas štiti i brani od svih modernih zala koji nas sile da im se klanjamo kao idolima, poganskim bogovima naših dana.

Sv. Augustin govori:

- Neka tvoja domovina bude za tebe značajnija nego tvoji roditelji. Nemoj ih slušati, ako ti naređuju nešto protiv domovine, a nemoj ni domovinu slušati, ako ti naređuje nešto protiv Boga.

Program za Ilindan

- Ispovijed i pričesti starijih, bolesnih i nepokretnih osoba u župi.
Raspored po selima vezan uz dan i vrijeme objavit ćemo u župnim oglasima.

Trodnevnica

Trodnevnice će započinjati u 18,00 sati

Utorak: 17. srpnja 2007.

Pučka ispovijed, trodnevnica u čast proroku Iliji i misno slavlje.
Prvu večer trodnevnice posvetit ćemo našim bolesnicima.
Molit ćemo u trodnevnici za njih, preporučiti ih zagovoru proroka Ilije.

Srijeda: 18. srpnja 2007.

Drugi dan trodnevnice posvetit ćemo u molitvi za našu sigurnost, mir i slobodu.
Tamo gdje su ugroženi mir, sloboda i sigurnost, budućnost čovjekova je neizvjesna.

Četvrtak: 19. srpnja 2007.

Treći dan trodnevnice posvetit ćemo svim našim župljanima da se svi osobno i kao zajednica radosno nalazimo pred Bogom i pred našim nebeskim zaštitnikom prorokom Ilijom.

Ilindan, petak, 20. srpnja 2007.

Misno slavlje na Ilindan bit će u 11,00 sati.
Predvoditelj će biti don Miljenko Džalto župnik sa Uzdola.